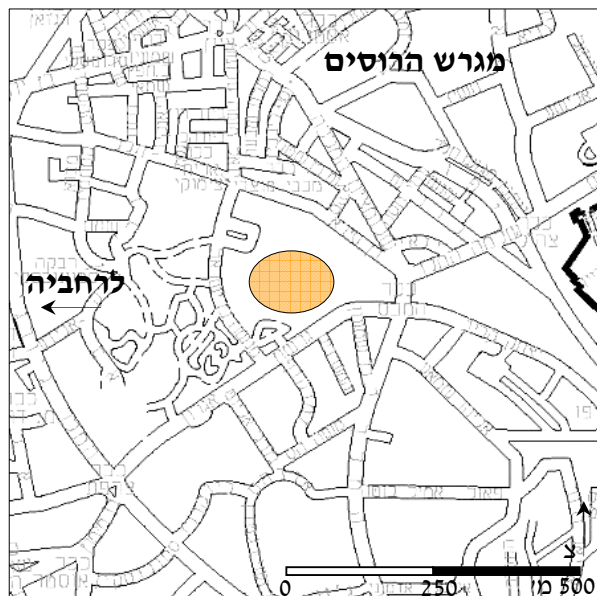

נ.צ.: 17099.13171 גוש: 30028/31/33/34/35/36/53,30817
הכרזת האתר: י- 4318 עמ' 4030 13.7.95 IAA : 2820/0
רחוב: אגרון, הלל.
סוג האתר: מאגר מים עתיק.
הקשר סביבתי: אתר בשצ"פ בלב המרקם האורבני.

שמות אחרים: "בירכת ממילא", גן העצמאות

יעוד המקום: גן ארכיאולוגי פתוח.
בעלות: האפו"ט על נכסי נפקדים, ניהול: משרד הדתות.
מפעיל המקום: אין
שימושים: שטח ללא פיתוח.

גודל: בינוני כ- 6 דונם.
חפירות: ביליג י', אבו ריא ר'.
ניצפות: בינונית.
תיצפות: נמוכה.

תאור הממצאים:

בריכת ממילא: מאגר מים גדול, נבנה ככל הנראה בתקופה הרומית ומנקז את חלקו העליון של גיא בן הינוס. הבריכה קשורה באמת מים אל בריכת המגדלים. יש הקושרים בין בריכה זו לאמת המים העליונה לירושלים. הרג המוני התרחש באזור זה או בקרבתו בתחילת המאה ה-7 לסה"נ בעת הכיבוש הפרסי. באמצע המאה הז' לסה"נ או בסופה נבנתה במקום כנסייה, הנזכרת במקורות מן המאה הט' לסה"נ.
(עפ"י סקר ירושלים)

בריכת ממילא: המדרגות לקרקעית הבריכה וקיר התמך המערבי

תקופות: רומית ואילך.

מצב השתמרות: טוב מאוד

ממצא מיוחד: שרידי אמת המים

פוטנציאל לחפירה עתידית: ①, 2, 3, 4, 5

מידע נוסף:

מאגר המים היה בשימוש עד שנות ה-70 של המאה ה-20

יחס אתר-סביבה:

הבריכה ממוקמת סמוך ל"מרכז העיר" ויוצרת חיץ בין אזור "נחלת שבעה" בצפון ורח' אגרון בדרום. קיים ניגוד בולט לעין בין השטח שממערב לבריכה, שזכה לפיתוח נאה, לבין הבריכה ושטח בית הקברות שסביבה שנותרו מוזנחים ולא מטופלים.

נגישות: בינונית. ניתן להגיע ברכב עד סמוך לגן העצמאות ומשם בדרך עפר עד לבריכה. בהעדר תשתית בטיחותית מתאימה, האתר מגודר.

שימור:

מצב השתמרות: בינוני/טוב. האתר סבל מבליית אבנים, התפוררות הטיח ועוד. באתר בוצעו עבודות שימור (נוב' 1994). העבודות כללו ייצוב והשלמת קירות, טיפול בטיח, השלמת החלקלקה במדרון המערבי, גיזום גזעי עצים, ניקוי קירות ותיקון הגדר ההיקפית. כיום האתר במצב שימורי סביר, אך מוזנח. קיימת תכנית לניצול המקום לצורך שימוש תיירותי בכדור-פורח. **טכנולוגיות:** בניית גויל, ציפוי טיח.

מסקנות:

☒	ערך ארכיאולוגי מיוחד
☒	ערך היסטורי
☐	ערך דתי-תרבותי
☒	ערך אדריכלי/טכני
☒	מייצג תקופה
☐	ערך נופי
☒	נדירות
☒	רמת השתמרות
☒	מקבץ
☒	פגיעות

לאתר חשיבות רבה כחלק ממערכת המים לירושלים. מצבו השימורי של האתר סביר, אך מצבו התחזוקתי בכי רע. בית הקברות משמש כ'רצועת הגנה' סביב האתר.

- יש לדאוג לפיתוח נופי ולתחזוקה שוטפת של האתר.
- ניתן לנצל את האתר לפעילות תיירותית "מודרנית" כל עוד הפעילות איננה פוגעת באתר, תוך הצגת האתר הארכיאולוגי כחלק מהמיזם התיירותי.
- לאתר פוטנציאל למעורבות קהילתית/חינוכית.
- יש לדאוג להתקנת מערך שילוט/הסבר באתר ולהפנייה בעזרת שילוט מחוץ לאתר.
- הסדרת גדר חדשה ואמצעי בטיחות באתר.

היחס לאתרים נוספים בסביבה הקרובה:

קיים קשר תקופתי/היסטורי לאתר 'עמוד מונוליטי (מגרש הרוסים)' (46), לבית המרחץ ליד שער יפו (40) ול'מערת הורדוס' (42). האתר סמוך ל'ביה"ק ממילא' (39).

ייתכנות תיירותית: גבוהה, ברמה עירונית.

ביבליוגרפיה:

סקר ירושלים [102] אתר 385
הועדה לקביעת גני עתיקות ב-ס, 28.
תיק שימור מס. 2, תחום שימור, רע"ת.
Warren Ch. and Conder C.R. 'The Survey of Western Palestine' Vol.4 p.375

שכיחות גבוהה של שימוש-משני

תאריך עדכון: חורף 2002

ממלא הנתונים:

שחר פוני - אדריכל
גדעון סולימני - ארכיאולוג

בריכת ממילא : מבט מדרום מערב

בריכת ממילא 1946, מתוך : תיק מנדט 108, רע"ת.

בריכת ממילא : מבט לפינה הצפון מזרחית

בריכת ממילא : גידור סביב שטח הבריכה